

HARİTA, TAPU VE KADASTRO HİZMETLERİNDE KLASİK ARŞİVDEN SAYISAL SUNUMA DOĞRU

G. Yalçın, B. Erkek, S. Bakıcı, N. Şahin

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, gyalcin@tkgm.gov.tr, berkek@tkgm.gov.tr, sbakici@tkgm.gov.tr, nsahin@tkgm.gov.tr

ÖZET

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün kurumsal olarak yürüttüğü TAKBİS ve TARBİS projelerinin dışında, ulusal düzeyde koordinasyon ve yürütücülük sorumluluğunu taşıdığı TUCBS projesi çalışmaları da devam etmektedir. Bu proje ile Avrupa Birliği ülkelerince yürütülecek olan INSPIRE (The Infrastructure for Spatial Information in Europe) temel alınmıştır. TUCBS Projesi; ulusal düzeyde teknolojik gelişmelere de uygun coğrafi bilgi sistemi altyapısı kurulmasını; kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunmaları amacıyla bir portal oluşturulmasını; kurulacak portal sayesinde mevcut coğrafi verilerin özellikleri öğrenilebilecek ve kullanıcıların ihtiyaç duydukları coğrafi verilere kolaylıkla erişebilmeleri sağlanmasını; kurumlarda farklı standartlara sahip veri üretiminin önüne geçilerek kaynak tasarrufuna varılmasını amaçlamaktadır. Ulusal düzeyde uzun soluklu bir çalışma olacak olan bu projenin ilk uygulama ayağı, coğrafi bilgi portalına kurumlar tarafından eklenecek verilerin listesinin oluşturulması, metaveri standartlarının belirlenmesi ile standartlara uygun biçimde metaverilerin oluşturulmasıdır. TAKBİS Projesi altında Harita Bilgi Bankası Projesi adı ile yürütülen metaveri yayınlanması çalışmasının altyapısı ISO 19115 standartları kullanılarak tamamlanmıştır. Verilerin tekrarlı üretiminin önüne geçebilmek adına, harita ve harita bilgileri üretimi ile ilgili kurum ve kuruluşların metaveri yayınlanması ve yayınlanan metaverilerin sorgulamaları Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliğince organizasyon ve koordinasyon görevi verilen kurumun, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün web sayfası, www.hbb.tkgm.gov.tr/metadata, üzerinden yapılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tapu, kadastro, arşiv, metaveri, TUCBS, INSPIRE.

ABSTRACT

THROUGH DIGITAL PRESENTATION FROM CLASSICAL ARCHIVES IN SERVICES OF MAPPING,
LAND REGISTRY AND CADASTRE

General Directorate of Land Registry and Cadastre has executed Turkish National Geographic Information System Project (TUCBS) at national level with responsibility of coordination apart from Land Registry and Cadastre Information System (TAKBİS) and Land Registry Automation Project (TARBİS) at institutional level. In TUCBS studies INSPIRE basics in European Union countries have been used. This project aims to set up geographic information infrastructure in technological developments, to present geographic information that belong to the related institutions and organizations and to create a web portal, to avoid loss of excess time-work-cost. The initial step for TUCBS is metadata portal on <http://hbb.tkgm.gov.tr/metadata> with the coordination responsibility of General Directorate of Land Registry and Cadastre. Therefore HBB (Map Information Bank) that is the sub-project of TAKBİS has served as metadata portal as using ISO 19115 metadata standards to avoid duplicate data production.

Keywords: Land registry, cadastre, archives, metadata, TUCBS, NSDI, INSPIRE.

1. GİRİŞ

Arşivler, kurumların, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri sonucunda meydana gelen, idari ve hukuksal belgelerin, kurumsal değeri olan ya da tekrar kullanılmak üzere üretilen her türlü görsel ve yazılı verilerin korunduğu ve saklandığı yerlerdir. Eski Yunanca “arkheion” kelimesinin Latinceye geçmiş hali olan “archivum” kökünden gelen “arşiv” kelimesi anlam itibarıyla “resmi dairelerin ya da çeşitli kurumların işlerini yürütürken, işlemleri tamamlanmış ve korunması gereken belgelerin düzenli bir şekilde, belirli kurallara göre bir araya getirilerek saklandığı yer”dir (URL 1). “Mal canın yongasıdır” ifadesinden hareketle ve insanların yaşam amaçlarından biri olan mal-mülk kavramından da yola çıkarak tapu-kadastro bilgi ve kayıtlarının, nüfus bilgilerinden sonra önem yerini aldığını görmekteyiz. Bunun en canlı örneğini yakın bir geçmişte ABD'nin Irak'a müdahalesi başlar başlamaz Kerkük'teki Nüfus Müdürlüğü ve Tapu Dairesi'nin yağmalanarak belgelerin yok edilmesi ile yaşamış bulunmaktayız (URL 2, URL 3, URL 4).

Arşivin tarihinin Eski Mısır ve Roma'ya kadar çok eski milletlere dayandığı bilinmektedir (URL 1). Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü olarak “klasik arşiv” olarak bilinen Osmanlı Arşiv'i TARBİS projesi ile sayısal ortama alınmaktadır. TAKBİS projesi ile de tapu kayıtları ve bu kayıtlarla bütünleştirilmiş olarak sayısal kadastro bilgilerinin sayısal ortamda tutulması ve ilgililerine sunulması çalışmaları başlamıştır ve devam etmektedir.

Gelişen teknoloji ve küreselleşen dünya ile birlikte sadece “tapu ve kadastro kayıtları” olarak değil de “coğrafi konum bilgi ve belgeleri” konu alınarak ulusal düzeyde kurumlar arası işbirliği içerisinde ve uluslar arası çalışmalarla uyumlu olarak çalışmalara devam edilmesi ihtiyacı duyulmuştur. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’nün kurumsal olarak yürüttüğü TAKBİS ve TARBİS projelerinin dışında, ulusal düzeyde koordinasyon ve yürütücülük sorumluluğunu taşıdığı TUCBS projesi çalışmaları da devam etmektedir. Bu proje ile Avrupa Birliği ülkelerince yürütülecek olan INSPIRE (The Infrastructure for Spatial Information in Europe) temel alınmıştır.

TUCBS Projesi; ulusal düzeyde teknolojik gelişmelere de uygun coğrafi bilgi sistemi altyapısı kurulmasını; kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunmaları amacıyla bir portal oluşturulmasını; kurulacak portal sayesinde mevcut coğrafi verilerin özellikleri öğrenilebilecek ve kullanıcıların ihtiyaç duydukları coğrafi verilere kolaylıkla erişebilmeleri sağlanmasını; kurumlarda farklı standartlara sahip veri üretiminin önüne geçilerek kaynak tasarrufuna varılmasını amaçlamaktadır.

Ulusal düzeyde uzun soluklu bir çalışma olacak olan bu projenin ilk uygulama ayağı, coğrafi bilgi portalına kurumlar tarafından eklenecek verilerin listesinin oluşturulması, metaveri standartlarının belirlenmesi ile standartlara uygun biçimde metaverilerin oluşturulmasıdır. TAKBİS Projesi altında Harita Bilgi Bankası Projesi adı ile yürütülen metaveri yayınlanması çalışmasının altyapısı ISO 19115 standartları kullanılarak tamamlanmıştır. Verilerin tekrarlı girişinin önüne geçebilmek adına, harita ve harita bilgileri üretimi ile ilgili kurum ve kuruluşların metaveri yayınlanması ve yayınlanan metaverilerin sorgulamaları Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliğince organizasyon ve koordinasyon görevi verilen kurumun, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’nün web sayfası, www.hbb.tkgm.gov.tr/metadata, üzerinden yapılabilmektedir.

2. PROJELER

2.1 TARBİS (Tapu Arşiv Otomasyonu) Projesi

TARBİS Projesi’ne ait Sözleşme 28.11.2005 tarihinde imzalanarak proje çalışmalarına başlanmıştır. Tapu Arşiv Dairesi Başkanlığı ve İstanbul Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü bünyesinde bulunan belgelerin en son teknoloji kullanılarak görüntülenmesi, sağlıklı bir fihrist yapısı oluşturulması, fihrist sistemi ile taranmış belgelerin ilişkilendirilerek arşiv bilgi ve belgelerine yetki verilmiş kişilerin güvenlik çerçevesinde kolayca ulaşmasının sağlanması, Tapu Arşiv Otomasyonu çerçevesinde, arşivdeki orijinal belge üzerinden inceleme yapılarak kullanıcı tarafından sayısal ortama atılan bilgilerin raporlama fonksiyonlarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Projeye konu olan arşiv belgeleri;

- Zabıt-Kayıt Defterleri
- İstanbul TKBM Arşivindeki defterler
- Köy ve Yayla Sınır Kayıtları ile Mer’a Tahsis Kararları
- Hâsılat Kayıtları
- Tapu Tahrir Defterleridir (URL 5).

2.2 TAKBİS (Tapu Arşiv Otomasyonu) Projesi

Projenin temel hedefi; konumsal harita bilgilerine dayalı olarak tapu sicilindeki mülkiyet ve kadastro bilgilerini oluşturmaktır. Bu tür hizmetlerin gerçekleştirilmesinde büyük beklentiler içine girildiği günümüzde doğru, güvenilir, kolay ve hızlı erişilir tapu ve kadastro bilgilerine (mülkiyet bilgileri) ihtiyaç duyulmaktadır. TAKBİS Projesinin ülke kalkınmasındaki önemi de bu nedenden kaynaklanmaktadır.

TAKBİS projesi ile; ülke genelinde Tapu ve Kadastro Bilgi Sisteminin (TAKBİS) oluşturulması hedeflenmiş, bu kapsamda; ülke genelinde tapu kadastro hizmetlerinin Coğrafi Bilgi Sistemi ve Arazi Bilgi Sistemi mantığı çerçevesinde analiz edilerek, problemlerin belirlenmesi, çözüm yollarının bulunması, tapu ve kadastro hizmetlerinin bu yolla standart ve elektronik olarak yerine getirilmesi, Yerel Yönetimler, Ulaşım, Orman, Tarım, Enerji gibi 50 ye yakın disiplin ve sektöre arazi bilgi sistemi mantığında doğru, güvenilir ve güncel bilgileri sunulması hedeflenmektedir.

TAKBİS; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde, Ankara I. Bölge Müdürlüğünde, Tapu Sicil Müdürlükleri ve Kadastro Müdürlüklerinde yapılan faaliyetlerin analizini, diğer ilişkili kurumlarla bağlantısını, geliştirilecek TAKBİS Modelinin tasarımını, uygulama yazılımlarının GIS/LIS konsepti içerisinde geliştirilmesini, geliştirilen uygulama

yazılımlarının test edilmesini, amaca uygun veri sözlüğünün, diğer ilgili teknik ve eğitim dokümanlarının ve kullanım kılavuzlarının hazırlanmasını, personel eğitimini kapsamaktadır.

TAKBİS projesi sözleşmesi, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) ile bir Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı kuruluşu olan HAVELSAN A.Ş. arasında 26 Aralık 2000 tarihinde imzalanarak, yürürlüğe girmiştir. Tasarım çalışmalarına 01 Mayıs 2001 tarihinde başlanmış ve 3 aylık yoğun bir çalışma sonucunda bu süreç 23 Ekim 2001 tarihinde tamamlanarak, yazılım geliştirme sürecine geçilmiştir.

Yazılım geliştirme çalışmaları 20 Haziran 2002 tarihi itibarıyla tamamlanmış olup, yazılımların gerçek ortama kurulumu ve sayısallaştırılan verilerin TAKBİS'e entegrasyonları sağlanmış ve test çalışmalarına başlanmıştır. 16.12.2002 tarihi itibarıyla Çankaya I. Bölge Tapu Sicil Müdürlüğünde ve Çankaya Kadastro Müdürlüğünde, 06.01.2003 tarihi itibarıyla Gölbaşı Tapu Sicil Müdürlüğünde Uygulamaya geçilmiştir. Proje kapsamında 4 ana yazılım geliştirilmiştir. Bunlar: Tapu Sicil Uygulama Yazılımı, Kadastro Uygulama Yazılımı, Proje Takip Yazılımı, Kaynak Yönetimi (Ofis Otomasyon) Yazılımı.

Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi Projesinin (TAKBİS) pilot aşaması Çankaya ve Gölbaşı ilçelerinde uygulanarak tamamlanmıştır. TAKBİS sisteminin geliştirilmesi ve tüm il merkezleri ile büyük ilçe merkezlerini kapsayan 225 tapu sicil müdürlüğü ile 7 kadastro müdürlüğünde yaygınlaştırılması işlerini kapsayan TAKBİS-II projesi Maliye Bakanlığı tarafından 22.07.2005 tarihinde vize edilmiş ve proje fiilen başlatılmıştır.

TAKBİSII Proje kapsamında;

- Genel Müdürlük merkez birimlerinin otomasyon çalışmaları,
 - Uygulamaya geçirecek birimlerdeki verilerin TAKBİS bilgi sistemine aktarılması,
 - Birimlerde görevli personelin uygulamalar ile ilgili eğitimleri,
 - TAKBİS Yardım Masası hizmetleri,
 - Harita Bilgi Bankası oluşturulması,
 - Kurumun elektronik imza altyapısının hazırlanması,
 - Teknik ve doküman arşiv sistemi otomasyonu,
 - Diğer kurumlarla olan veri iletişiminin web servisleri aracılığıyla sağlanması,
 - Web-Mail sisteminin oluşturulması,
- çalışmalarının yapılması planlanmıştır.

TAKBİS-II Projesi kapsamında TAKBİS Sistemine alınması planlanan birimler sisteme geçmişlerdir. Projenin tamamlanması ile birlikte e-devlet'in en önemli altyapısı olan mülkiyete ilişkin bilgilere ulaşım ve bu bilgilerle yapılabilecek analiz ve değerlendirmelerdeki işleyiş hızlanacak ve ülkemizin gelişmesine katkıda bulunmuş olacaktır (URL 6).

2.3 HBB (Harita Bilgi Bankası) Projesi

Harita ve harita bilgilerinin metaverilerinin girilmesi ve yayınlanması projesidir. Ülkemizde birçok kamu kurumu tarafından harita ve harita bilgisi üretimi yapılmakta olup, kurumlar arasında üretim koordinasyonunu sağlamak ve mükerrer harita ve harita bilgisi üretimini engellemek üzere son yasal düzenleme BÖHBBÜY ile geliştirilmiştir, ISO TC211 19115 Metadata Standardı kullanılmıştır.

Verilerin tekrarlı girişinin önüne geçebilmek adına, metaveri girişi ve sorgulamaları Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliğine göre organizasyon ve koordinasyon görevi verilen kurumun, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün, web sayfası www.hbb.tkgm.gov.tr/metadata, üzerinden yapılabilmektedir (Yalçın ve Bakıcı, 2008; Yalçın vd., 2008).

2.4 TUSAGA-Aktif Projesi

TÜBİTAK, "Ülkemizin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek ve yürütmek, bilim ve teknoloji kültürü oluşturmada öncü rol oynamak" olarak tanımladığı misyonu çerçevesinde, Kamu Kurumlarının araştırma çalışmaları ile çözümlenecek sorunlarını ele alan projeleri desteklemek amacıyla 10 Mart 2005 tarihli Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu Kararı ile yeni bir program başlatmıştır. Bu program kapsamında Türkiye için son derecede önemli olan bir projeyi, İstanbul Kültür Üniversitesi (İKÜ) ile Harita Genel Komutanlığı (HGK) ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) birlikte TÜBİTAK'a sunmuşlardır. TÜBİTAK, bu ulusal nitelikli "Ağ prensibinde çalışan gerçek zamanlı kinematik (RTK) prensipli sabit GPS istasyonlarının kurulması ve hücresel dönüşüm parametrelerinin belirlenmesine ilişkin araştırma ve uygulama projesi"ni, bilimsel değerlendirmeler sonucunda destekleme kararı almıştır. Projeye ilişkin sözleşme, TÜBİTAK, İKÜ, HGK ve TKGM arasında 18 Nisan 2006 tarihinde imzalanmıştır (URL 7).

2.5 TUCBS (Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Projesi)

Başbakanlığın 04.12.2003 tarihli ve 2003/48 sayılı Genelgesi kapsamında hayata geçirilen e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı “Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Oluşturulabilmesi İçin Bir Ön Çalışma Yapılması” konulu 47 numaralı eylem kamu kurum ve kuruluşları, büyükşehir belediyeleri, üniversiteler ve özel sektörün katılımıyla Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü sorumluluğunda yürütülmüş ve uygulama dönemi sonunda Devlet Planlama Teşkilatına sunulmuştur.

Kısa Dönem Eylem Planı’nda 47 no’lu “Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulması için bir ön çalışma yapılması” ile yapılan çalışma sonucunda hazırlanan raporda; “Ülkemizdeki ve dünyadaki Coğrafi bilgi sistemi çalışmaları incelenmiş, detaylı mevcut durum analizleri yapılmış, sorunlar belirlenmiş, beklentiler ortaya konmuş ve 2005 yılı Uygulama Planı önerisi getirilmiştir”

Ülkemizin bilgi toplumuna geçiş sürecinde, bilgi toplumu strateji belgesinin hazırlanmasına kadar geçecek sürede zaman kaybını önlemek amacıyla 2005 yılında uygulanması öngörülen Eylem Planı Devlet Planlama Teşkilatı’nın koordinasyonunda hazırlanmış ve 24.03.2005 tarihli ve 2005/5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ve eki e-Dönüşüm Türkiye Projesi 2005 yılı Eylem Planı 1 Nisan 2005 tarih ve 25773 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2005 Eylem Planı, Eylem numarası 36 “Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Oluşturmaya Yönelik Altyapı Hazırlık Çalışmaları” yapılıdır. Eylem Kapsamında; İşlem Ve Veri Kapsamı İle Standartların (Sınıflandırma, Metaveri, Veri Toplama-Depolama-Kalite-Paylaşım Esasları) Belirlenmesi, İletişim Alt Yapısı, Kurumsal Yapılanma Görev ve Sorumlulukların Tanımlarını İçeren TUCBS Politika/Strateji Dokümanının Hazırlanması ve Yasal Düzenleme İhtiyaçları Tespit Edilmesini hedeflenmiştir.

Kısa Dönem Eylem Planı 2005 uygulamalarındaki Eylem numarası 36 “Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Oluşturmaya Yönelik Altyapı Hazırlık Çalışmaları” kapsamında üç ayrı komisyon oluşturulmuştur. Bunlar şunlardır:

Komisyon 1: Standartlar Komisyonu. Amaç, TUCBS işlem kapsamının belirlenmesi, TUCBS veri kapsamının belirlenmesi, TUCBS standartlarının belirlenmesidir

Komisyon 2: Teknik Altyapı Komisyonu. Amaç, TUCBS iletişim altyapısının belirlenmesidir.

Komisyon 3: İdari/Yasal Altyapı Komisyonu. Amaç, TUCBS kurumsal yapılanma esasları TUCBS kurumsal görev ve sorumluluklar esasları, TUCBS yasal düzenleme ihtiyaçlarının belirlenmesidir.

Komisyon raporları 12 Ekim 2005 tarihinde gerçekleştirilen “Eylem 36 Ara Çalıştay”nda değerlendirilerek TUCBS vizyonu, misyonu, politikaları ile TUCBS içeriği ve stratejisini içeren “Eylem 36 Politika ve Strateji Dokümanı (Taslak)” hazırlanmıştır. 28 Şubat 2006 tarihinde yapılan “Eylem 36 Çalıştay”nda tartışılmış ve sonuçlandırılmıştır.

Eylem 36 Politika ve Strateji Dokümanında, “TUCBS Stratejisi” olarak, aşağıdaki yol haritası (uygulama plânı) aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Birinci aşama: TUCBS politikaları ve TUCBS içeriği ile TUCBS verilerinin sorumlularını tanımlayan yasal düzenlemenin yapılması,
- İkinci aşama: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce UVDF veri dönüşüm biçiminin, TUCBS Politika ve Strateji Dokümanına uygun olarak, ISO 19136 Metaveri standartlarına uyarlanması çalışmasının yapılması,
- Üçüncü aşama: Kurumların, sorumlu oldukları TUCBS verilerine ilişkin metaverileri hazırlaması ve kurumsal CBS portallarında sunması,
- Dördüncü aşama: TUCBS için kullanılacak ortak coğrafi veri standartlarının, TUCBS Politika ve Strateji Dokümanına uygun olarak TUCBS İdari Altyapısı bünyesinde tanımlanması,
- Beşinci aşama: Kurumların, sorumlu oldukları TUCBS verilerini tanımlanan TUCBS coğrafi veri standartlarına uygun olarak hazırlaması,
- Altıncı aşama: Kurumların, hazırladıkları TUCBS verilerini, birinci aşamada yapılan TUCBS yasal düzenlemesine uygun olarak, kurumsal CBS portallarında sunması.

28/07/2006 tarihli ve 26242 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ulusal Bilgi Toplumu Stratejisi ve ekinde yer alan Eylem Planı, 2006-2010 döneminde Türkiye’nin bilgi toplumu olma yolunda izlemesi gereken politikalar ile atması gereken adımları belirlemektedir. *Kamu Yönetiminde Modernizasyon* başlığında yer alan “kamu kurumları arasında işbirliği ve birlikte çalışabilirlik yeteneklerinin geliştirilmesi, kaynak israfının azaltılması, iş

süreçlerinde verimliliğin artırılması ve bilgiye dayalı politika ve karar oluşturma süreçlerinin geliştirilmesinde bilgi ve iletişim teknolojileri en önemli araç olacaktır” amacına paralel olarak, coğrafi bilgi sunum platformu gibi ortak altyapıların kurulması hedeflenmiş ve eylem planında 75 nolu “Coğrafi Bilgi Altyapısı Kurulumu” eylemi tasarlanmıştır. Eylem kapsamında coğrafi veri içerik ve değişim standartlarının belirlenmesi ve coğrafi bilginin paylaşımını sağlayan bir portalın oluşturulması hedeflenmektedir. Söz konusu eylemin detayları ve uygulama adımları hakkında bilgi <http://www.bilgitoplumu.gov.tr> Internet adresinden erişilebilen Program Tanımlama Dokümanında bulunmaktadır. Bu kapsamda, eylem 75, TKGM bütçesinde ETÜT PROJE olarak yer almıştır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü sorumluluğunda yürütülen eylemle ilgili olarak bu güne kadar yapılan çalışmalarda irtibat birimleri, yürütme kurulu, teknik kurul ve proje yürütme ofisi oluşturulmuştur. Teknik kurul çalışmalarını tamamlayarak 19.02.2008 tarihinde DPT’nin görüşüne sunulmuştur.

17.04.2008 tarihinde gelen DPT görüşü üzerine 28.04.2008 tarihinde Yürütme Kurulu ve Teknik kurul toplanmış ve gelen görüşler irdelenmiştir. Yürütme kurulu kararı gereği Teknik kurul gerekli çalışmaları tamamlayarak ihale dokümanları 07.05.2008 tarihinde imzalanmaya başlanmıştır. İmzaların tamamlanmasını müteakip son şeklini değerlendirmek üzere tekrar 14.05.2008 tarihinde DPT’ye gönderilmiş ve 10.06.2008 tarihinde uygun görüş gelmiştir. DPT den gelen uygun görüş üzerine ihale çalışmaları başlamıştır.

DPT görüşünün gelmesi(DPT ONAYI)	10.06.2008
İhale Onayı	30.06.2008
İhale Komisyonları ile ilgili Yürütme Kurulu Toplantısı	26.06.2008
İlan Yazışması (Kamu İhale Bülteni)	01-14.07.2008
İLAN	17.07.2008
İhale Komisyonunun oluşturulması	21.07.2008
ÖNYETERLİLİK İHALE	28.08.2008
Komisyon Kararı	29.08.2008
İhale yetkilisinin Onayı	02.09.2008

28 Ağustos 2008’de; Coğrafi Bilgi Sistemi Alt Yapısı (CBS-A) Kurulumu Danışmanlık Hizmet Alımı İle İlgili Ön Yeterlilik İhalesi yapılmıştır. Yeterli sayıda geçerli teklif bulunmadığından iptal edilmiştir. 19 Eylül 2008 Tarihinde yapılan Yürütme Kurulu toplantısında tekrar Danışmanlık Hizmet Alım İhalesi yapılması kararlaştırılmış olup, Teknik Kurul tarafından dökümanın gözden geçirilmesi üzerine 2. kez ihale çalışmaları başlamıştır.

2.6 NSDI – Ulusal Coğrafi Veri Altyapısı -

NSDI, Coğrafi bilgi kullanımı ve diğer servisler ile paylaşımı hizmetlerinde ; gerekli veri, teknoloji, politika, standart ve insan kaynaklarının genel çerçevesidir. Bu altyapının amacı;

- kurumlar arasında tekrarlı coğrafi veri üretimini engellemek,
- coğrafi veri kalitesini artırmak, maliyetleri düşürmek,
- coğrafi veriyi kamuya ulaşılabilir kılmak,
- verinin kullanılması ile elde edilen kazançları artırmak ve
- kamu ve özel sektör kurumları ile akademik birimler arasında birlikte çalışılabilirliği mümkün kılmaktır.

Türkiye’de TUCBS olarak adlandırılan çalışmalar, Avrupa ülkelerinde, INSPIRE adı altında yürütülmektedir. INSPIRE, INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe’ in kısaltılmasıdır. INSPIRE’in en temeldeki amacı “Lokal, bölgesel ve uluslararası alanda halk ve kamu kuruluşları tarafından kullanılan; formüle edilmeye, uygulanmaya, görüntülenmeye ve değerlendirmeye hazır halde bulunan yüksek kaliteli ve harmonize edilmiş mekansal (coğrafi) veri elde etmektir.”

TUCBS çalışmalarında INSPIRE Direktifi temel prensipleri doğrultusunda çalışılmaktadır:

- Veri bir defa toplanmalıdır ve en etkili şekilde idame ettirilmelidir.

Harita, Tapu ve Kadastro Hizmetlerinde Klasik Arşivden Sayısal Sunuma Doğru

- Aynı kategorideki farklı veriler değişik veri kaynaklarından birleştirilebilmeli ve birçok kullanıcı ve uygulama servisleri tarafından paylaşılabilir.
- Ülkelerin bir kurumu tarafından toplanan mekansal verileri ülkenin diğer kurumları tarafından da erişilebilir olmalıdır.
- İyi bir ülke yönetimi için gerekli olan mekansal veri, gelişmiş uygulamaları sağlayacak durumda olmalıdır.
- Mekansal verinin, amaçlara uygunluğunu değerlendirmek ve verinin kullanımının sağlamak adına hangi durumların uygulanması gerektiğini bilmek için gerekli bilgiye kolayca ulaşılabilmelidir.

INSPIRE direktifleri, direktiflerin uygulanması ve sistemlerin ölçülmesi ile birlikte;

- Verinin harmonizasyonu,
- Bilgilendirme servisleri,
- Metadata Servisleri,
- Veri karar altyapısı,
- Koordinasyon ve
- Verinin görüntülenmesi sağlanacaktır.

Mekansal veriler;

- Üye ülke sınırları ve hukuksal haklarının olduğu alanlarla sınırlıdır.
- Kamu kurumları tarafından üretilen, erişilebilen veya bu kurumlar tarafından yönetilen kurumun genel görevleri kapsamında kalan verilerdir.
- Mekansal verilerin birden çok kamu kuruluşu adına birden çok kopyalarının olması durumunda, bu direktif sadece ana kaynak referans versiyon veri setini uygular.
- Bu direktif mekansal veri setlerini taşıyan mekansal veri servislerindeki kapsar.
- Bu direktif yeni mekansal verilerin toplanmasına ihtiyaç duymaz.
- Mekansal verilerin üçüncü kişilerin mülkiyetinde olması durumunda kamu kuruluşu bu direktif altında sadece söz konusu üçüncü kişinin muvaffakatı ile hareket edebilir.

Metaveriler;

- Üye ülkeler metadataların mekansal veriler için hazırlanmasını ve güncel olmasını sağlamalıdır.
- Metadata uygulama kurallarının uygulanması ile mekansal verilerin uygunluğunu sağlamalıdır.
- Mekansal veri ve servislere erişim ve kullanım ve ayrıca varsa ücret bilgileri bildirilmelidir .
- Mekansal verinin kalitesi ve geçerliliği açıklanmalıdır (INSPIRE Directive, 21 Ağustos 2007).

3. SONUÇ

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü hem kurumsal seviyedeki ulusal amaçlı projeleri ile hem de ulusal anlamda kurumlararası yürüttüğü projeleri ile Ulusal Coğrafi Veri Altyapısının oluşturulmasına doğru adımlar atmaktadır. Harita, tapu ve kadastro verilerinin sayısal ortamda toplanması ve sunulması için çalışmalarına devam etmektedir.

KAYNAKLAR

Yalçın, G., Bakıcı, S., 2008. Metadata Portal for Maps in TURKEY, International Symposium of Photogrammetry and Remote Sensing, 3-11 July 2008, Beijing, China.

Yalçın, G., Yıldırım, Ö., Bakıcı, S., 2008. Map Related Projects in General Directorate of Land Registry and Cadastre in Turkey, FIG Working Week 2008, 14-19 June 2008, Stockholm, Sweden.

URL 1, Genel Başvuru ve Bilgi Sitesi, *Arşiv Hakkında Bilgi*, <http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Ar%C5%9Fiv>, 26 Kasım 2008.

URL 2, Hürriyet Gazetesi, “*Yağma tehcir aracı mı?*” *Enis Berberoğlu*, 13 Nisan 2003, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=139863&p=2>, 30 Kasım 2008.

URL 3, Radikal Gazetesi, “*Kerkük’te tapu daireleri yağmalanıyor*”, 10 Nisan 2003, <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=71683>, 30 Kasım 2008.

URL 4, Türkiye Kamu-Sen, “*Türkiye Kamu-Sen Kuzey Irak’taki Gelişmeleri Protesto Etti. ABD Büyükelçiliği’ne Siyah Çelenk Bırakıldı*”, 14 Nisan 2003, http://www.kamusen.org.tr/mevzuat.asp?haber_id=20, 30 Kasım 2008.

URL 5, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Sitesi, *TARBİS*,
<http://www.tkgm.gov.tr/ana.php?Sayfa=projedetay&ID=11>, 15 Mart 2009.

URL 6, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Sitesi, *TAKBİS*, <http://www.tkgm.gov.tr/ana.php?Sayfa=projedetay&ID=4>, 15 Mart 2009.

URL 7, COS-TR Sitesi, *Ulusal CORS Sisteminin Kurulması ve Datum Dönüşümü Projesi*, http://cors-tr.iku.edu.tr/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1, 15 Mart 2009.

INSPIRE Directive, 21 Ağustos 2007 (Kadastre International).